

“Encara sóc un aprenent”

El mallorquí Gabriel Janer Manila és el darrer escriptor del mes de 1991. L'escriptura és el 50% de la seva vida; l'altre 50%, les classes de teoria de l'Educació a la Universitat de les Illes Balears. Actualment prepara l'edició de la seva última novel·la, *Paradís d'orquídiies*.

"Sempre escric històries d'amor. No he escrit mai altra cosa".

JORDI MORERA

L hotel, on fem l'entrevista, és ple d'arbres de Nadal i de llacets daurats. Gabriel Janer Manila, l'escriptor del mes de desembre, arriba amb la seva filla, la també escriptora Maria de la Pau. Pare i filla s'acomiaten. Ella ens saluda, somriu, i se'n va. Ens asseiem, i a la vora un televisor ens martelleja amb una sèrie de dibuixos japonesa, d'aquelles on tots els personatges parlen xisclant. Gabriel Janer

Manila té 49 anys. Duu ulleres per un ínfim problema de vista, però segur que se les posa per fer més respecte. Tot i això, quan riu, que és sovint, ho fa amb una desimboltura semblant a la dels nens.

—*Del 1967 al 1991 ha guanyat deu premis literaris. ¿Què han significat per al Janer Manila escriptor?*

—Han estat molt importants. Escrius per necessitat, és una forma d'autoafirmar-

te, d'elaborar les teves pròpies imatges a partir de la realitat. Però els premis m'han servit d'estímul. Jo era una persona que tenia molt poca confiança en les coses que feia. Els premis m'han servit per reafirmar aquesta confiança en mi mateix. Sobretot quan veus que un jurat que formen persones que tu admires o respectes valora la teva obra i la premia. Per altra banda, hi ha promoció de les obres premiades. Es bo

que els escriptors cerquem formes de promocionar l'obra, de donar-la a conèixer.

—*¿Aquesta manca de confiança en vostè mateix pot ser el motiu de la seva afirmació "encara sóc un aprenent"?*

—Jo crec que no se'n sap mai prou. Pens que l'aprenentatge d'escriptor es fa tota la vida i es fa intensament. No és allò de dir "ara ja en sé i ja puc aplicar una fórmula i ja me'n sortiré". Si fos així, per

mi ja no existiria l'interès; ja no existiria l'escriptor. Per mi és un aprenentatge continuat, de cada dia, a través del qual tract d'experimentar aquelles matèries que són la base de l'escriptura. Després, un segon aprenentatge són les tècniques de contar la història que vols contar. Cercar una possibilitat de contar que signifiqui també una recerca, una investigació. I en tercer lloc, l'aprenentatge de l'idioma. D'un idioma no se'n sap mai prou. L'idioma és la base més fonamental de la qual parteix l'escriptor... De vegades dic "quan sigui gran, potser seré escriptor".

—Però de moment no ha parat d'escriure. Ara està preparant una novel·la.

—Sí, sortirà el setembre de l'any que ve i ara ja té títol, *Paradis d'orquídies*.

—¿Me'n podria fer cinc cèntims?

—És una història d'amor.

—¿Quan es posa a escriure, el que el mou és una necessitat de narrar o bé exposar una tesi objectivament, tal com fa en els seus assajos sobre pedagogia?

—Ja he dit altres vegades que l'objectivitat no existeix. Sempre s'escriu contra alguna cosa: la vida, la mort. De vegades algun amic em pregunta de què va la novel·la que escric i sempre responc el mateix, que escric una història d'amor. Sempre escric històries d'amor. No he escrit mai altra cosa. Amor a moltes coses: a una altra persona, a la vida, a la naturalesa, a la imaginació... Si l'objectivitat és alguna cosa és no amagar la teva subjectivitat. Això existeix igualment en assaig i en literatura pròpiament de creació.

—Una part important de la seva producció de ficció s'adreça al públic més jove. A vostè no li agrada parlar de literatura infantil com a sub-gènere...

—Jo pens que no existeix la literatura infantil sinó que

existeixen llibres infantils. Igual com no existeix una literatura per a homes i una per a dones, no hi ha una literatura per a nins. Els qui defensen el contrari diuen que la psicologia ha establert les capacitats mentals de cada edat. El que no sabem, però, és fins on arriba la intel·ligència a una edat determinada.

—En el seu darrer llibre *L'educació de l'home que riu, la seva tesi és que el riure és un fet cultural, que l'home aprèn a riure...*

—Sí. Jo parteixo del riure físic com a resultat d'una operació mental. Aquesta operació intel·lectual és una cosa que s'aprèn i que s'estimula. Aquest aprenentatge consisteix a convertir aspectes de la realitat en imatges ridícules. Un cop es troben les incongruències de la realitat es percep allò que té de risible. Quan Charlot, els germans Marx o Woody Allen et fan riure és perquè ja et donen fragmentades aquestes incongruències. La tesi del llibre és que a través del riure es coneix més la realitat.

—Escriptor i educador, ¿la seva millor obra és tenir una filla escriptora?

—Ella va començar a escriure una mica fascinada per la meua vida i per la meua passió per escriure. Crec que va percebre alguna cosa que no era mentida. Ella veia que allò no era mentida.

—¿Com la definiria com a escriptora?

—Jo crec que és una persona amb una gran preparació intel·lectual, sobretot literària. Aquesta és una base extraordinària per a escriure bé. És una cosa que no he tengut jo. La meua generació vam fer-ho tot forçadament. Volíem escriure sense saber-ne i ens dirigíem a uns lectors que no sabien llegir i a través d'això volíem canviar el món. Era una mica grotesc.

Xènia Bussé

Tardor

NOVETATS en LLIBRES

edicions 62 s/a

GRAN LAROUSSE CATALÀ

10 volums a tot color, elaborats d'una manera totalment informalitzada, ofereixen a qualsevol tipus de lector l'eina més pràctica de treball i de consulta. Ja és a la venda el volum sisè.

EDITORIAL TRES I QUATRE

DEU DAUS

Agustí Pons. La Unitat. 142
Premi d'assaig Joan Fuster 1991
A mig camí entre el periodisme quotidià i l'erudició. *Deu daus* és el resultat d'un itinerari de l'autor per la vida i obra de deu personalatges tan diversos com Jordi Pujol, Frederica Montseny o Maria Aurèlia Capmany.

GRAN ENCILOPEDIA CATALANA

DICCIONARI D'HÍPICA

Diccionaris dels esports olímpics. 10

Aquest diccionari forma part d'una col·lecció de vint-i vuit diccionaris dels esports olímpics i de demostració que seran presents en els Jocs Olímpics de Barcelona.

Editorial Empúries

LA GRAN CONSPIRACIÓ CRÒNICA DE L'ASSEMBLEA DE CATALUNYA

Antoni Batista i J. Playà Masel
B.U.E. - 50

Un dels episodis més reveladors de la història recent de Catalunya.

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

LA IDEOLOGIA ALEMANYA

Crítica de la Filologia alemanya més recent en els seus representants Feuerbach, B. Bauer i Stirner.

Karl Marx i Friedrich Engels
Col·l. Educació / Materials de Filologia. 7

curial

L'ART I ELS ARTISTES AL PAÍS VALÈNCIÀ MODERN (1440-1600)

Ximo Company
Biblioteca d'Història dels Països Catalans. 4.
Un esbós d'història social de l'art, centrat en l'activitat artística del que, a grans trets, podem anomenar època del Renaixement.

EDITORIAL TRES I QUATRE

FRAGMENTS

Gaspar Jaen Urhan.
Poesia 314. 71

Premi de Poesia Vicent Andrés Estelles 1991
Aquesta obra, escrita en versos alexandrins, recull diverses experiències de l'autor en les seves relacions amb la gent i amb la terra.

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

REVISTA D'HISTÒRIA MEDIEVAL

Núm. 1: Violència i Marginalitat en la societat Medieval
Núm. 2: Santes, Monges i Fel·lones
Espiritualitat femenina Medieval